

FRANCI MARKEŽ

Ohranjamo jezik skozi rodove

Iz govora na proslavi 40-letnice Slov. srednješolskega tečaja

Če poskušamo najti vzroke, zakaj opravlja tečaj jezik skozi 40 let tako važno vlogo med nami, bomo našli, da so učni programi in učenje le podlaga za izražanje ljubezni in zvestobe do naroda, zavesti pripadnosti, čuta za samoohranjanje, potrebe po domačnosti...

Ko je bil pred več kot pol stoletja prvi rod siloma in tragično odtrgan iz domačih tal, se ni mogel niti hotel vdati, da je domovino izgubil. Zato jo je v malem obnovil v novem kraju, kjer se je razcvetela v tujem, a prijaznem okolju, brez pritiskov in ideologij, ki so izmaličili pravo domovino.

Označuje nas zavest skupnega izvora in pripadnosti, skupna pot begunstva, gojenje nam značilnih čustev, češčenje Boga po naše, ohranjanje jezika skozi rodove, občutek domačnosti, ki ga drugi svet ne more dati in ki ga doživljamo ob zvoku naše besede in pesmi, ob slovenski molitvi, ob prijateljskem srečanju, in zakaj ne, tudi ob kosu potice.

Vse to nas druži in nas navaja, da ne pretrgamo teh vezi, ampak da jih ohranjamo in prenašamo na naše potomce, kar je čisto naravno, saj so ti najdražje, kar imamo. Zato so slovenske šole nujen pojav v skupnosti, zato so starši pripravljeni prevzeti dodatne napore, da si otroci prisvoje tisto, kar je njim drago, zato se vedno dobe ljudje, ki žrtvujejo svoj čas za delo z mladino. In ta mladina se dobro počuti, kadar se srečuje s sovrstniki, ki so rastle in doraščali v podobnem okolju in so si nabrali duha, vrednote in dobrine svojega rodu. In to občuti, tudi če ne ve točno, kje izvira Sava, kaj vse je Prešeren napisal, kdo so bili celjski grofi. Poznanje vsega tega gotovo pripomore k utrjevanju zavesti in širjenju obzorja, k boljšemu razumevanju tega, kar se ljubi, a uspeh srednješolskega tečaja ni navezan le na raven doseženega znanja, ampak je trdnost njegove zasidranosti v skupnosti treba iskati v okolju, ki ga nudi naši odraščajoči mladini, ki še ohranja v svojem mišljenju in čutenju prvine slovenstva. Koliko manj prijateljstva bi bilo med našimi mladimi, če ne bi bilo tečaja,

koliko manj zaželenih mladit slovenskih družin bi nastalo brez njega. Za marsikoga od naših fantov in deklet je abiturientsko potovanje edina in edinstvena prilika, da v mladih letih spozna deželo svojih prednikov in jo poleg tega še v veseli družbi in smotrno prepotuje.

Pri pouku poslušajo dijak razlage v maternem jeziku, čeravno vsega dobro ne razumejo. Cenijo navdušenje, trud in čas, ki ga profesorji vlagajo v delo z njimi, čeprav tega ne pokažejo. Za velik del njih je to edina šola, v kateri slišijo govoriti o Bogu, kjer se moralni problemi obravnavajo drugače, kot so navajeni poslušati v tukajšnjih šolah in po televiziji; kjer se jim govori, da je plavanje proti toku masifikacije vrlina, ki odlikuje, in kjer se jih vzpodbuja, pod geslom, ki ga jim je svoj čas predlagal ustanovitelj tečaja: Sem Slovenec, zato moram biti boljši! Ne kot diskriminacija, le kot cilj naporov in dela. Dopoveduje se jim, da le resno delo, odpoved in osebna disciplina vodijo k gradnji trdne osebnosti, ki bo pozitivno vplivala na okolje in ki jim bo vir osebnega zadovoljstva. In ker so mladi in imajo ideale, vse to verjamejo in so hvaležni, da jih kdo navdušuje za kaj višjega in bolj zahtevnega, kot je le plehka zabava. Čeprav tega vselej ne priznajo.

Večkrat je bila naša emigracija, prej politična, sedaj post-politična, ali bolje rečeno, pol politična, obsojena na izginotje. Zunaj in znotraj nje se oglašajo take preokbe. Trezna analiza tudi vodi do podobnih zaključkov. A ljubezen do naroda, do naše mladine, pripravljenost za ne-trežno premišljeno delo in napore, premostijo tudi trezne analize. Za to je dokaz današnje slavlje, ki se bo, z božjo pomočjo in z veliko dobre volje, še večkrat ponovilo.

Maša in žalna slovesnost ob Lipi sprave

V cerkvi Vseh svetnikov na ljubljanskih Žalah je ljubljanski nadškof in slovenski metropolit Franc Rode ob prazniku vseh svetih daroval tradicionalno sveto mašo. V nagovoru vernikom je Rode dejal, da se mu zdi pomembno in zanimivo, da veliko ljudi zanika življenje po smrti, ravna pa v nasprotju s tem prepričanjem, zlasti v teh

posvečen kraj. Do posvetitve so morali v cerkvi opraviti še mnogo obnovitvenih del, pri čemer so se držali originalnih Plečnikovih načrtov. Čez nekaj let naj bi pater Marko Rupnik, ki je zaslovel z mozaikom v papeževi zasebni kapeli v Vatikanu, v cerkvi naredil mozaik na temo družine. Sv. Jožef je namreč varuh vse Cerkve, še posebej družin in slovenskih dežel in prav zato je bila Jožefova cerkev na Poljanah leta 1940 razglašena za narodno svetišče.

REPUBLIŠKI VOLILNI KOMISIJI

Ljubljana - Slovenija

Buenos Aires, 31. oktobra 2000

Ref: Volitve 2000/ Slovenci v Argentini

Spoštovani g. predsednik!

Veliko slovenskih državljanov se nam je pritožilo, da niso dobili pravočasno ali pa sploh niso dobili volilnic in so bili s tem prikrajšani za volilno pravico.

Ugotavljamo, da je bilo pri zadnjih volitvah izredno veliko nepravilnosti: okoli 20% volilnih upravičencev ni moglo voliti, zato ker so bile njihove volilnice napačno naslovljene ali pa ker so bile napačne ali do nespoznavnosti spremenjene ulice ali hišne številke, v nekaterih primerih neodgovarjajoča prava imena, itd.

V mnogih primerih je povzročilo to zamude na pošti, veliko državljanov pa volilnega materiala sploh ni prejelo.

Ostro protestiramo zaradi neresnega pošiljanja volilnega gradiva, ker je težko misliti, da je to slučajna pomota.

Zahtevamo, da se te nepravilnosti raziščejo, ter da se ustrezno spremeni način volitev Slovencev po svetu.

Predlagamo, da imajo v prihodnje Veleposlaništva pravočasno na razpolago volilni imenik, in na podlagi seznama slovenskih državljanov po svetu vse pristojnosti za dosledno izvedbo volitev, na način, ki naj bi upošteval velike razdalje in časovne razlike po svetu.

Slovenija je vedno slovela po točni in solidni državni službi, naj s primernim volilnim sistemom svojim državljanom to tudi dokaže.

Lepo pozdravljamo,

Inž. Jernej Dobovšek
predsednik NSI
Območje Argentina

Andrej Grile
podpredsednik SDS
Regija Argentina

Vladna koalicija še vedno uganka

Na sedežu LDS, kjer so konec tedna potekala intenzivna koalicijska pogajanja, sta se v nedeljo popoldne sešla predsednika LDS in SLS+SKD Janez Drnovšek in Franc Zagožen. O vstopu SLS + SKD v vladno koalicijo so programsko skorajda v celoti uskladili, pogovore predvsem o razdelitvi resorjev naj bi nadaljevali pozneje.

Na vprašanje, ali bodo uspeli do ponedeljka uskladiti in podpisati koalicijsko pogodbo, je Drnovšek odgovoril, da sicer zelo resno delajo na tem, vendar pa sam razmišlja tudi o „rezervnem scenariju“.

LDS naj bi sicer po nekaterih informacijah SLS+SKD ponudila tri ministrske resorje. Odprta vprašanja med strankama naj bi

bila poslovnik DZ, odnosi s Hrvaško in privatizacija. Tudi Zagožen, kot je dejal po pogovorih, vidi še precej odprtih vprašanj med strankama, zato, kot je dejal, še ne more napovedati, kakšen bo izid in kakšna bo koalicija, ali bo v njej sodelovala tudi SLS+SKD ali ne.

Drnovšek je potrdil, da je od Združene liste, naslednice komunistične partije, dobil kadrovske ponudbe in da so jo v LDS že pregledali, vendar nad njo niso najbolj navdušeni. LDS je Združeni listi ponudila protiponudbo, in sicer tri ministrska mesta ter mesto predsednika DZ. Neusklajena ostajajo vprašanja Vatikanskega sporazuma, denacionalizacije in delovnopravne zakonodaje, kljub temu naj bi vsebinski del pogajanj LDS in ZLSD že končali.

V neformalnih usklajevanjih o vladni koaliciji se z LDS še naprej pogovarjajo tudi v DeSUS in SMS. Desus bo verjetno dobil eno ministrsko mesto, mladina pa nekaj nižjih.

Sicer pa naj bi se stranke pogajale o sestavi vladne koalicije le za naslednji dve leti. Tako je pri LDS omenjena možnost, da bo predsednik LDS Janez Drnovšek vladno vodil le dve leti, do predsedniških volitev. „Če se bo zgodilo, da bo dr. Drnovšek vladno vodil le do volitev predsednika republike, potem bo tudi koalicijska pogodba tako oblikovana, da bo predvidevala možnost normalnega nadaljevanja vlade in koalicije. Tako bo stranka, ki ima mandat, tega nadomestila z novim,“ je med drugim rečeno. Verjetno se Drnovšek pripravlja na vlogo predsednika države.

STRAN 3:

50-LETNICA V MENDOZI

Poprava krivice

Ljubljanski nadškof in metropolit Franc Rode je v nedeljo, 5. novembra popoldne, na praznični dan jezuitov - spomin vseh svetih družbe Jezusove - posvetil jezuitsko romarsko cerkev sv. Jožefa na Poljanah v Ljubljani.

Na posvetitvi je bil navzoč general jezuitov Peter Hans Kolvenbach iz Rima.

Cerkev sv. Jožefa je bila zaplenjena in dolga leta ni služila svojemu namenu, v svetem letu pa je spet postala

40-letnica srednješolskega tečaja

Zgodba slovenskega srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka iz Buenos Airesa je podobna mnogim našim ustanovam. Nastal je skoraj neopazno, kot da bi se nihče, niti ustanovitelji sami, zavedal važnosti in pomena tega rojstva. Rastel je tiho, a dorastel in se spremenil v enega izmed temeljev ohranjanja slovenstva v Argentini.

Zato je razumljivo veselje tistih, ki tvorimo družino tečaja in vse skupnosti ob tako lepi obletnici. Štirideset let je namreč že poteklo, odkar so prvi študentje začeli trgati hlače na starih klopih v zasilnih prostorih „na Ramon Falkonu“. Ne tistih prostorov niti klopi danes ni več, a ostajata dve generaciji abiturientov. Od tistih prvih in vseh, ki so prišli za njimi, jih je mnogo na vodilnih mestih skupnosti, na delovnih položajih, pri vsakdanjem trudu za naše organizacije in Domove.

Gotovo gre za vse to najprej zahvala Bogu. Zato se je tudi praznovanje v soboto 28. oktobra pričelo s sveto mašo v slovenski cerkvi Marije Pomagaj. Daroval jo je g. Franci Cukjati, tudi bivši dijak in sedanji profesor, ob somaševanju profesorja g. Janeza Cerarja. Namen je bil za vse žive in rajne profesorje, dijake in sodelavce tečaja. V pridigi je Cukjati poudarjal važnost učenja, odgovornosti in udejstvovanja. Bogu in Materi božji se je zahvalil za vse prejete dobrote.

Slavnostna akademija je bila v dvorani Slovenske hiše msgr. Antona Oreharja. Ob vstopu so gostje podpisali spominsko knjigo. Med prvimi jo je podpisal ustanovitelj tečaja dr. Marko Kremžar, ki tudi kot profesor vseh štirideset let nepretrgoma pou-

čuje. Program akademije je v besedi povezoval profesor tečaja Marjan Loboda. Po prihodu zastav (kot je že tradicija: argentinska, slovenska in papeška), je bilo petje argentinske in slovenske himne.

Sledili so pozdravi. Ravnateljica tečaja prof. Neda Vesel Dolenc je izrekla dobro-

došlico gostom. Spregovorila je o važnosti tečaja in poudarjala:

Ob tem veselem praznovanju naj bo nocoj čas zahvale in spomina. Zahvale Bogu za dar, za ta prijeten dar. Zahvala Mariji Pomagaj za varstvo in blagoslov. Zahvala ustanovitelju in vodniku tečaja, ki z očetovsko ljubeznijo bdi nad njim. Zahvala profesorjem-vzgojiteljem za ves trud, idealizem, požrtvovalnost, nesebičnost. Za tiho delo, da tečaj raste in rodi sadove. Zahvala staršem za zaupanje, oporo in sodelovanje. Zahvala vsem prija-

teljem in sodelavcem, ki nas spremljajo z molitvijo in žrtvijo. Naj pa bo tudi trenutek spomina: na lepe uspehe ter prijetna doživetja; na resnična, globoka prijateljstva; na profesorje, starše, sodelavce, sošolce, ki so legli v prerani grob in nam ostali svetel zgled.

Ob slavi obletnice pa se tudi vprašamo: in naša bodočnost? Ali bomo vztrajali? Sledimo besedam blaženega škofa Antona Martina Slomška, velikega Slovenca in vzornega vzgojitelja: „Ljubimo svoj rod, spoštujemo svoj jezik!“. Če resnično ljubimo, ne bo nobena žrtev prevelika in delo bo lahko, če smo prepričani v naše poslanstvo: ohranitev slovenstva ba tujem, da bo še dolgo zvenela slovenska beseda in donela slovenska pesem pod Južnim križem, pod mogočnimi Andi, ob Reki srebra!

Z vero v bodočnost stopimo novim jubilejem naproti.

Za njo je spregovorila pozdravne besede bivša dijakinja iz prve skupine abiturientov in sedanja tajnica tečaja Alenka Jenko Godec. V imenu šolskega referata Zedinjene Slovenije je izrekel čestitke referent France Vitrih, voditeljica Jurčičeve šole iz Carapachaya Metka Slabe pa je v zastopstvu osnovnošolskih tečajev izročila prof. Nedi Vesel šopek cvetja. Sledil je pozdrav predsednika Zedinjene Slovenije, pod katere okrilje spada srednješolski tečaj. Dipo-

Nad. na 4. str.

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Potrditev zakona o proračunu za leto 2001 je danes ena velikih skrbi argentinske vlade. Zakon je nujno potreben za načrtovanje celotnega dela na ekonomskem področju, pa tudi dokaz tujim upnikom in finančnim ustanovam, da je naša država resna in si prizadeva urediti svoje račune.

NEZADOVOLJNE PROVINCE

Mnogo si gospodarska ekipa obeta od proračuna za prihodnje leto. Trdijo, da je skrbno pripravljen in upošteva tako vrsto zahtev Mendarodnega denarnega sklada (FMI), kot potrebe države, kar se tiče gospodarskega razmaha.

Vendar v kongresu stvar ne izgleda lahka. Peronisti so nekaj časa trdili, da zakona sploh ne bodo obravnavali. Potem so padle številne zahteve po spremembah in le zadnje dni na eni in drugi strani govorijo nekoliko bolj resno.

Kje je konflikt? Financiranja državnega proračuna prihaja iz davkov. Davke pa pobirajo po vsej državi in ustava predvideva, da se del nabranega denarja tudi vrne provincam. Debata o tem teče dolga leta: vlada skuša vedno zmanjšati vsote, ki jih pošilja v province, te pa zahtevajo vedno več. Dejansko mnogi izmed njih nimajo prav urejenih računov in zapravijo mnogo denarja v strukturi uslužbenstva. A po drugi strani vztrajajo, da če odpustijo odvisne uslužbenke, bo silno narasla brezposelnost in tudi nevarnost socialnih konfliktov. Zaradi uničenja krajevnih ekonomij so v številnih primerih provincijske administrativne strukture najmočnejši „delodajalec“.

Ker je težko zvišati dohodke, čeprav se vlada zelo trudi, je drug način uravnoteženja računov zmanjšati stroške. K temu bistveno teži proračun, ki ga je vlada poslala v parlament. Vlada računa na prihranke zlasti na socialnem področju in v provincijskih fondih. Province se pa upirajo. Ne le tiste, ki jih vodijo peronistični guvernerji, marveč tudi nekatere, kjer je zmagała Povezava. Položaj je morda nekoliko lažji v poslanski zbornici, kjer vlada računa še na podporo Cavalla in njegove stranke. A vse se zatika, kadar pomislimo na senat. Po argentinski ustavi so senatorji direktni zastopniki provinc in kot taki branijo njihove interese. Zato je brez predhodnega dogovora težko računati na zakonski tekst.

POŽELENIJA ENIH IN DRUGIH

Seveda je proračun snov političnega barantanja na eni in drugi strani. V Povezavi je debata bolj ideološka, ker levo krilo težko sprejema liberalistične postavke; med peronisti pa je bolj v svojstvu strankarskih interesov. Menem je v Rioji sklical srečanje guvernerjev, a bolj z namenom, da pridobi vsaj del izgubljene oblasti in ugleda. Seveda, glavnih njegovih nasprotnikov ni bilo, ker nočejo s svojo prisotnostjo podpirati njegovih političnih ambicij.

Sploh pa se sedaj guverner province Buenos Aires Carlos Ruckauf zavzema, da bi stranka le potrdila zakon. Meni, da bi zavlačevanje še huje škodilo državi, kar bi seveda prizadelo ne le vlado, marveč celotno družbo.

Sicer pa proračun tudi tako, kot je bil izdelan, ni kaka posebna umetnina. Letošnji je res hudo deficiten, saj računajo na primankljaj v višini 5.300 milijonov dolarjev. Za prihodnje leto načrtavajo znižati deficit na 4.1000 milijonov. Primanjkljaj za leto 2002 bi se sukal okoli 2.000 milijonov dolarjev in šele leto 2003 bi nam prineslo superavit za kakih 150 milijonov dolarjev. Obzorje torej nikakor ni rožnato.

Ena važnih postavk bo plačevanje zunanjega dolga. Njemu je namenjenih kar

22% celotnega proračuna. Ponovno zapišimo, da se upošteva le plačevanje obresti; o vračanju glavnice se nikomur niti sanja ne. Glavnica pa vztrajno raste zaradi novih posojil, ki jih je treba jemati, da plačujemo obresti starih dolgov.

EDINOST? SPRAVA? O SREČI SE NE GOVORI

Velike težave pri vsem tem ima vlada v lastni stranki. Kot vemo, je Povezava skupen Solidarne fronte in radikalov. Frentisti prihajajo iz odločno levega krila družbe in vsak izmed njih ima preteklost, povezano s kritikami na zunanji dolg. V tem je vzrok nezaupanja tujih finančnih krogov in njihovega postopanja do države. Radikali pa tudi nad plačevanjem dolga niso preveč navdušeni, čeprav je predsednik, gospodarska ekipa in vsa vlada vedno trdila, da je zunanji dolg častna dolžnost.

Prav tako stalno pa je tudi igranje bivšega predsednika države Alfonsina, ki vedno v tej zadevi daje dvoumne izjave. Ker pa je obenem predsednik stranke, je njegova beseda toliko bolj upoštevana. Zato je nerazumljivo njegovo igranje s to zadevo. V nekem televizijskem programu je dejal, kako dobro bi bilo, če bi za dve leti fonde za odplačevanje zunanjega dolga „uporabili za druge zadeve...“ Opazovalci, ekonomisti in seveda tuji upniki so to razlagali kot predlog, da naj država skozi dve leti odpove plačevanje zunanjega dolga.

Na to je predsednik De la Rúa reagiral z zatrdilom, da je o nekaterih temah bolje ne govoriti. Alfonsin je to razlagal kot poziv na cenzuro in se čutil „prizadetega in ranjenega...“ Ker pa seveda te polemike polnijo prve strani časopisja, lahko razumemo, da ni ravno v korist državi in družbi.

Ni edinosti v vladi in še daleč je sprava med obema strankama, ki ju sestavljajo. Edinosti pa tudi ni znotraj Solidarne fronte. Vodja in bivši podpredsednik Alvarez je trenutno sicer nekoliko zaustavil gradnjo osebne organizacije (glej prejšnjo številko) in potrdil, da bo ostal v stranki, a obenem je izrekel številne kritike na delovanje nekaterih skupin in osebnosti, ne da bi koga imenoval.

Kritike so sicer na mestu. To, kar je Fronta obljubljala, kar se prozornosti in poštenosti tiče, se danes ne izraža v vladnem delovanju. Marsikatera obtožba pade in marsikatera sumnja ni razjasnjena o članih stranke, ki so postali vladni funkcionarji. „Pod kožo smo vsi krvavi“, je star slovenski izrek, ki se v tem primeru da lepo uporabiti. Spraševanje vesti je na mestu, le da tudi levo krilo tega noče izvesti.

Kar pa se sreče tiče, vsaj sreče širokih plasti prebivalstva, smo še daleč od cilja. Saj prav „narodov blagor“, bi moral biti cilj vsake politike. In vendar so prav ta teden na mnogih krajih skupine brezposelnih in obubožanih ponovno zanesli barikade na ceste. Goreče grmade in stebri dimov so napovedovali bojno stanje teh skupin. Kaj zahtevajo? Konkretno: živil in več delovnih mest v zasilnih vladnih socialnih programih.

Ni dvoma, da vse te podvige podpihuje kombativna levica, najsibo politična ali sindikalna. A tega ne bi mogli izvajati s takim uspehom, če ne bi bilo socialno stanje povsej državi res obupno. A še spričo tega pojava med politikami, med zvezno in provincijskimi vladami ne teče razgovor, kako rešiti te pojave, marveč pod čigav okvir spadajo posamezna konfliktivna področja.

Mimogrede še omenimo, da je argentinska delegacija na svetoletno srečanje politikov v Rimu bila gotovo najbolj številna od vseh. Skoraj petsto imen je sestavljalo uradni seznam delegacije. Ni dvoma; Argentina je globoko katoliška dežela.

Recitatorji na proslavi

Slovenci v Argentini

MENDOZA

32. MLADINSKI DAN IN 50-LETNICA MLADINSKIH ORGANIZACIJ

14. in 15. oktobra se je vršilo slavlje 50-letnice mladinskih organizacij v Mendozi, in sicer Slovenske fantovske zveze (SFZ) in Slovenskega dekleškega krožka (SDK). 50 let delovanja in rasti na kulturnem, duhovnem, športnem, osebnem in družabnem področju, povsod kjer je mladina sodelovala v različnih dobah in na različne načine.

Dneva slavlja sta se vršila pod geslom: „OPRTI V PRETEKLOST GRADIMO BODOČNOST“.

Z velikim veseljem smo sprejeli obisk več kot 150 obiskovalcev, predvsem mladih, ki so prišli večinoma iz različnih okrajev Buenos Airesa, Miramara in Bariloča. Prejeli smo mnogo pozdravov bivših predsednic in predsednikov, živčih v Bs. As., Bariločah, Sloveniji. Omenimo naj še pristočno pismo ljubljanskega nadškofa dr. Fran-

ca Rodeta, klic opolnomočenega ministra in odpravnika poslov veleposlaništva RS v Argentini Tomaža Kunstlja, pozdrav mladinskega referenta Zedinjene Slovenije Stanka Jelena in pismo dr. Andreja Bajuka, bivšega predsednika SFZ-Mendoza. Vse smo čutili blizu nas in se jim zahvaljujemo za pozdrave in vzpodbudne besede.

V soboto zvečer smo imeli slavnostno večerjo ob navzočnosti bivših in sedanjih mladih iz Mendoze ter vseh obiskovalcev. Ker nas je bilo 300 smo, hvala Bogu, ob dobrem vremenu to naredili na dvorišču. Vse navzoče sta pozdravila Marjana Grintal in Tine Šmon, sedanja predsednika obeh organizacij. Pred rezanjem torte in napitnice in z uvodom Prešernove zadnje kitice Zdravljice sta predsednika izročila priznanja vsem bivšim predsednikom in predsedni-

cam. Tudi odsotni ali pokojni so jih prejeli po rokah sorodnikov ali znancev. Napovedovalec Vladimir Triep je imenoval vsakega in povedal leto ali leta predsedništva. Jože Horn je bil tudi deležen priznanja kot dolgoletni dušni pastir med nami.

V nedeljo, še pred deseto, sta prva predsednika obeh organizacij Anica Pustavrh in Stane Grebenc dvignila argentinsko in slovensko zastavo in odpeli smo obe himni. Predsednika mladinskih organizacij sta odkrila spominsko ploščo, ki jo je blagoslovil Jože Horn. Pri maši, v nabito polni dvorani, sta somaševala naš dušni pastir in Franci Cukjati. Ob pridigi sta oba spregovorila, nekaj tudi v španščini. Večinoma smo peli skupaj z orkestrom mladih iz Bs. As., le za nekatere trenutke so pa imeli pripravljene pesmi skupina „Los Chañares“ in Mendoški slovenski oktet.

Po maši so se na dvorišču razvile igre v odbojki prijateljskega značaja; Mendoščani z Buenosairčani ali domovi med seboj.

Ob 18. so na dvorišču nastopili vsi mendoški mladi in naraščajnice/ki, ki so z različnimi koreografijami ob vzpodbudni lepi glasbi ob koncu predstavili slovensko zastavo. Pozdravil in spregovoril je vsem navzočim predsednik SFZ Tine Šmon. Isto je storil predsednik Mladinske zvezne organizacije v Bs. As. Aleksander Zarnik.

Dva „starejša moža“ sta na klopici pod

smreko obujala spomine na pretekla leta in tako so se razvijali nastopi, ki so predstavljali spomine na različna desetletja: telovadne vaje fantov v belih majicah brez rokavov (box vaja); dekleški ples s trakovi slovenske zastave, katere so prepletale in zopet razpletle; naraščajnice/ce z „marelami“ so nastopili s pesmijo in plesom ter petjem „Jaz pa ti...“; fantje so pokazali spretnost s skoki čez konja in na blazinah. Dekleta so izpeljale zahteven telovadni nastop v načinu „aerobic“. Fantje „indijanci“ so recitali, kar so sami sestavili, na šaljiv način in z močnimi gibi.

Iz Bs. As. so nas presenetili s šaljivim prizorom, kjer se je klasični orkester in zbor ter vodja spreminjal v različne glasbene dobe in njih glavne pevce in plese.

Za zaključek programa je vsa mendoška mladina, oblečena v slovensko narodno nošo, zaplesala polko.

Sledila je prosta zabava ob jedi in pijači. Nato pa še do skoraj jutranjih ur pogovor in ples ob zvokih dveh skupin iz Bs. As.: Štirje fantje špilajo in Trio Mi štirje.

Za to priložnost je bil izdan poseben „Glasnik“ slovenske skupine v Mendozi, katerega smo razdelili brezplačno.

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam na katerikoli način pomagali pri pripravi in izvedbi tega slavlja.

Matjaž Grintal

TONE MIZERIT

RAST XXIX

CANKAR PRED JAMO IN MED KAPNIKI

Bil je zadnji dan naših kulturnih obiskov po Sloveniji. Zanimivo je, da kljub skoraj mesecu potovanja pri nikomer od mladih ni bilo sledi utrujenosti ali kakega domotožja. Nenasitni so bili in željni vedno novih doživetij, čeprav nekoliko izbirični glede vsebine teh obiskov. Včasih bi jim človek priporočil tisto Clementejevo (od Caloia): „Un cacho de cultura“.

Vendar ko smo prišli na Vrhniko in nas je župan Vinko Tomšič popeljal do hiše „na klanec“, so kar potrpežljivo poslušali Cankarjev življenjepis in si pridno ogledali vsebino hiše, ki je sedaj Cankarjev muzej. Vsak je odnesel še majhen spominček, da jim bo Cankar od časa do časa prišel pred oči. Župan Tomšič pa je tudi zanimiva osebnost. Ponovno izvoljen je izredno naklonjen Argentincem in vsako leto gosti RAST tako, da preskrbi obisk Cankarjeve hiše in mlade pelje na pogostitev v čarobni kottiček ob izviru Ljubljance.

Obisk tehničnega muzeja v Bistri je bil kaotičen. Eni skoraj niso vstopili in se razkropili v kaki senci (vročina je bila res huda), drugi bi radi ogledali vsako malenkost. Kaki dve uri smo se tako lovili, dokler se nismo našli in nadaljevali pot. Kar pa se muzeja samega tiče, razpredenega v poslopju bivšega samostana, je res izreden. Dejansko, da bi si človek podrobno ogledal vse zanimivosti, bi potreboval ves dan.

Naslednja točka ogleda je bila Postojna. Najprej Predjamski grad, nato pa jama. To je seveda na hitro povedano. A ura je tudi hitro tekla in začelo nam je primanjkovati časa. Gospod Boštjan (Kocmur) nam je razložil, da je treba do sekunde spoštovati čas, sicer ne bi mogli videti vsega in še pravočasno prispeti v Ljubljano, kjer nas je čakala večerja in nastop.

Začel se je maraton. Hiteli smo v grad, poslušali razlago vodičke, si ogledali prostore in občudovali celotno zgradbo in iznajdljivost tistih, ki so si zamislili Predjamo. Kot povsod po Sloveniji je treba priznati vestnost in natančnost obnavljanja prostorov ter spoštovanje prvotnosti.

Po ogledu gradu smo z avtobusom drveli nazaj proti Postojni in prišli na parkirišče pred jamo dve minuti pred začetkom zadnjega obiska. Gospod Boštjan je tekkel, da nakupi vstopnice, vsa ostala skupina pa med vriščem in kričanjem proti vratom za vstop. Brez skrbi, nihče nas ni mogel prezreti. Prišli smo v zadnjem trenutku in se napotili v podzemlje. Mislim, da je bilo za mlade to res pravo doživetje.

Ni mi treba še posebej opisovati obiska. Tisti, ki so že bili tam, vedo, za kaj gre. Tistim pa, ki niso bili, se ne da z besedo opisati tega čudesa. Saj večino zanimivih kapnikov in dvoran poznamo po fotografijah, a doživetje jame je nekaj popolnoma izvirnega in edinstvenega (ne „enkratnega“ kot modno rečejo v Sloveniji). Najprej z vlakcem, nato peš, smo si ogledali vse, kar nam je prišlo pred oči. Za nameček smo pa

(9)

v koncertni dvorani (kjer ni več koncertov) poslušali odmev in še zapeli.

Tudi to je bilo posebno doživetje: slovenska in argentinska pesem sta odmevali od vlažnih starobitnih sten in se nadaljevali med zadnjim delom pešpota in na vlaku vse do izhoda. In še preko parkirišča do avtobusa. Ta spontanost, ta razposajenost, ki jo kažejo naši mladi, pa veselje do pesmi, smeja in krika pravilni pozornost in simpatijo povsod. In potem človek postavi na tehtnico na eni strani to vrlino, na drugi pa pomanjkanje zmernosti in spoštovanja, površnost v razmerju do kulture in neodgovornost do postavljenih meja, pa ne ve, katero plat bi izbral. Gotovo so prikrasani za del kulturnega bogastva in odgovornega doživljanja, a po drugi strani so morda bolj

svobodni, gotovo pa bolj prešerni in veseli. Leta bodo pokazala, kam ta razvoj „latinizacije“ naše mladine pelje. A zapišimo pojav v premislek starem in vzgojiteljem.

Po končanem obisku pa zopet na avtobus in proti Ljubljani. Pri Šestici so na že čakali, potem smo pa mi čakali, da se je končno zbrala argentinsko slovenska skupnost (kolikor je ni bilo na počitnicah ali zadržanih). Bil je naš zadnji nastop: recitacije, pesmi in oba folklorna plesa. Kar na prostem, pred Šestico in pred očmi vse Ljubljanice. Pa večerja v režiji Slovenije v svetu in povratek v Adergas.

Zadnji večer in zadnja noč v Adergasu, tem prelepem skritem biseru. Pa prošnja: „Tone, nocoj gremo lahko vsi v ‘Zimzelen’“.

Nad. na 4. str.

Z vrhniškimi županom Vinkom Tomšičem in Boštjanom Kocmurjem v „Cankarjevem kottičku“ ob izviru Ljubljance

40-letnica...

Nad. s 3. str.

mirani časnikar Tone Mizerit, tudi bivši dijak in član prve skupine abiturientov je čestital tečaju v osebi ustanovitelja dr. Marka Kremžarja in ravnateljice prof. Nede Vesel. Za njim je pozdravil še odpravnik poslov na veleposlaništvu Republike Slovenije v Buenos Airesu, opolnomočeni minister Tomaž Kunšter, ki je izrekel čestitke v imenu slovenske države. Izrazil je še priložnost, da je prvič v skupnosti predstavil Anito Pipan, novo sekretarko na veleposlaništvu Republike Slovenije v Buenos Airesu.

Sledil je slavnostni govor, ki ga je podal bivši profesor in ravnatelj tečaja lic. Franci Markež. Govor je imel dva dela. Drugega, načelnega objavljamo posebej. Prvega, v katerem je satirično podal življenje tečaja, pa bo treba objaviti kdaj prihodnjič, v zabavo in - premislek.

Za tem je ravnateljica tečaja izročila plaketo ustanovitelju dr. Marku Kremžarju „v zahvalo in spomin“, njegovi soprogi pa šopek rož. Dr. Kremžar je nato stopil pred mikrofona. Spomin, pričevanje in razmišljanje je polnilo njegove besede. Nagovor bomo objavili pozneje.

Odrski prikaz je bil zamišljen kot povzetek naše poezije. „Zdomska beseda v nastopu sedanjih in bivših dijakov“ je pisalo na programu. V zamisli in režiji bivšega dijaka in sedanjega profesorja dr. Štefana Godca so nastopili Sonja Avguštin, Nuška Belič Draksler, Nevenka Godec Zupanc, Cecilija Kocmur, Helena Loboda Oblak, Marjana Modic, Nežka Štefe, Marjan Loboda ml., Boštjan Modic, Gregor Modic, Luka Somoza Osterc in Emil Urbančič. Spremnno besedo (Uvod in Intermezzo) je posebej za to priložnost napisal pesnik Tone Rode (tekst bomo objavili ob drugi priložnosti).

Beseda je bila podana točno, dovršeno in zlasti doživeto. Pred nami, v ušesih in srcu, so se zvrstili Tine Debeljak (Jeremija Kalin: Slovenska izseljenska kolednica za leto 1949), Anton Novačan (Slovenska reportaža 1950), Branko Rozman (Domov), Gregor Mali (Namen moje pesmi), Štefan Tonkli (Slavko Srebrnič: Moja parcela), Franciška Reja (Babica, povej!), Tine Debe-

ljak ml. (Moja pot, Homo viator), Štefan Godec (Domovina), Vinko Rode (Ubi bene, ibi patria?, V dolini) in Tone Rode (Tvoj sem, Kruh in vino, Košara, Srake, Pampa in Luna).

Močno ploskanje je nagradilo nastopajoče za lep užitek slovenske argentinske poezije. Vsi zbrani so nato zapeli še izseljensko himno „Slovenija v svetu“ (katere besedilo je tudi spisal dr. Marko Kremžar).

Srečanje se je končalo s pogostitvijo. Pripravil jo je odbor staršev, ki tudi vsa ta leta požrtvovalno spremlja delo tečaja. Ob kozarcu pijače in bogato postreženem prigrizku so se res številni navzoči še dolgo zadržali. Bivši dijaki so (nekateri po dolgih letih) obujali spomine in oživljali dogodke. Drugi premlevali vsakdanjosti, politiko, težave, uspehe, morda tudi usodo skupnosti. Tako je minila obletnica „naše srednje šole“, kraja srečnega spomina in usode.

t.m.

RAST XXIX

Nad. s 3. str.

za slovo?“ Nisem mogel odreči in tako se je družba podala „le do polnoči“ v zakotno a prijazno gostilnico, kjer ni bilo jasno, ali je šlo v promet več piva ali več sladoleda. Vsekakor, nihče ni prestopil meje zmernosti. Ob polnoči se je začelo petje. Nekaj gostov in simpatična natakara so strmeli. „Joj, kako ste fantastični. Saj jih znate več kot pa mi tukaj“ je Maja izrekla priznanje in nagrado vsem tistim, ki so skozi leta v naši skupnosti skrbeli, da tradicija in pesem nista zamrli.

Po strogi napovedi, da ko odbije ena v zvoniku, morajo vsi v posteljo, se je družba res dvignila po prvem udarcu. Vendar sem moral nekatere dejansko porivati skozi vrata in v sobe. Drugo jutro je bilo treba vstati zgodaj. Spakirati vse in se še podati v Ljubljano na obisk Državnega zbora in na sprejem pri Komisiji za Slovence v zamejstvu in po svetu. In tam je bilo tudi konec skupnega spoznavanja Slovenije. Ponovno so sorodniki prevzeli skrb nad mladimi in z Bogdanom sva si oddahnili. Bližal se je konec RASTi XXIX.

(Pač, konec prihodnjič)

ANKETA 2000

Iz hrbtni strani

Ko smo pripravili polo za vprašalnik, smo tudi povabili naročnike, naj na hrbtni strani dodajo kak osebni komentar ali predlog. Kar nekaj se jih je nabralo. Danes objavljamo najbolj zanimive in jim dodamo še naš komentar.

Časopis naj bo vsebinsko bolj razgiban. (Naša opomba: prav temu cilju je bila namenjena anketa.)

Večja verodostojnost in objektivnost v poročanju iz Slovenije. (Glede verodostojnosti mislim, da nam ni kaj očitati. Tudi objektivni skušamo biti, to pa ne pomeni, da odstopamo od svojih ideoloških stališč.)

Časopis naj bo namenjen vsem političnim emigrantom, ne neke določene stranke. (Mislim, da si to prizadevamo, a naša opcija je vedno pomladanska...)

Naj bo več strpnosti. (Bralec bi moral razložiti, do koga ali do česa naj bomo strpni. Kaj nam očita? Vsekakor bom vzeli nasvet na znanje.)

Bralci žele vedeti VSE, kar se dogaja v Sloveniji, NE SAMO, KAR SE UREDNIKU ZDI. (To pa je absolutno nemogoče. Svobodna Slovenija bi moral biti dnevnik, pa še tako ne bi mogli objaviti VSEGA. Ker pa mora nekdo izbirati, kaj se objavi in kaj ne, je za to v vsakem listu določen prav urednik.)

Analizirati novice iz Slovenije kot IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI. (Nasvet bomo upoštevali.)

Uvodniki od različnih ljudi. (Popolnoma soglašamo. Pomagajte nam najti pisce!)

Časopis naj neha biti strankarski in klerikalen. (Svobodna Slovenija zagovarja krščanski in demokratični svetovni nazor. Taka je bila ustanovljena in taka naj ostane. Zadeva o „klerikalizmu“ pa bi bila vsaj predmet debate.)

Političnih emigrantov je vedno manj, ostajajo sinovi, vnuki in pravnuki, politično neopredeljeni. (Mladih seveda ne smemo šteti med politične emigrante. Smatram pa, da so ideološko opre-

deljeni v krščanskem in demokratičnem duhu.)

Več o drugi svetovni vojni/revoluciji, dokumentarno, da se ohrani za mlajše generacije. (Bomo upoštevali vaš nasvet.)

Zvestoba IDEJI, za vedno. (To skušamo.)

Več različnih piscev. (Pomagajte nam jih poiskati.)

Ženski kotiček naj bo pisan privlačno, kot ga je pisala nekdanja ga. Anica Kralj. (Skušamo najti primerno osebo.)

Leposlovni kotiček, jezikovni kotiček. (Na tem delamo.)

Kotiček o naših navadah. (Hvala za ta zanimiv nasvet.)

Kotiček o dostojnih medsebojnih odnosih (lepo vedenje). (Bomo upoštevali.)

Poročila o napredku naših rojakov, brez ozira, če so v skupnosti ali ne. (Zabeleženo.)

FOTO naj ima pojasnilo, če je iz arhiva ali je aktualna. (Soglašamo.)

Diagramacija nova, bolj privlačna. (Se bomo potrudili.)

Priporočila: zdravstvo, gospodarstvo, opombe o TV oddajah, vzgoja DANES - kotiček, za mladino - kotiček. (Smo registrirali.)

Objaviti rezultate/zaključke ankete. (Jih objavljamo.)

Pritegniti mladino. (Nenehno se trudimo za to. Prosimo, svetujte, kako.)

Članki v španščini za mladino, ki ne bere slovensko; s tem bi jo časopis zamikal. (O tem smo že večkrat debatirali. Zadeva je bolj delikatna, kot izgleda na prvi pogled.)

Všech so članki dr. Kremžarja. (Ga bomo skušali prepričati, naj več piše.)

Novoporočenci eno leto brezplačen časopis, da bi se nanj navadili. (Tudi to smo že sklenili, a za nekoliko krajšo dobo.)

Kot lahko bralci sami razberejo, so komentarji in nasveti zelo različni, pestri in zavzeti. Včasih si celo nasprotujejo. Za vse se prav lepo zahvalimo.

NOVA KNJIGA!

Marko Kremžar:
Med smrtjo in življenjem

Ta drobna knjiga na 122 straneh je izšla pred štirimi meseci v zbirki *Čas in ljudje* pri katoliškem tedniku *Družina* v Ljubljani. Njen avtor dr. Marko Kremžar se je v uvodu takole izrazil: „Ne nameravam pisati zgodovine, pa tudi ne spominov... Menim pa, da utegne biti prav, če napišem nekaj pogledov na vprašanja, ki se nam zastavljajo vedno znova, tako v odnosu do preteklosti kakor tudi do sedanjosti in posredno do prihodnosti našega rodu.“

Knjiga, ki je razdeljena na več poglavij, dejansko predstavlja poglede na našo polpreteklo in še vedno nerazčiščeno zgodovino pa tudi na dogodke naše slovenske sedanjosti in najosnovnejšo problematiko prihodnosti.

Dr. Branko Rozman je v uvodu h knjigi zapisal:

„Kljub državnemu samostojnosti in formalni demokraciji vlada v Sloveniji neko splošno občutje nelagodnosti in nesproščenoosti, ponekod celo strahu.“

Eden glavnih vzrokov za tako stanje na sončni strani Alp ali na temni strani meseca je, da se glede naše polpreteklosti načrtno vzdržuje partijska laž, ki prikazuje revolucijo kot največje herojstvo v vsej naši zgodovini, upor proti njej pa kot zločin. Točno nasprotno od resnice: pustolovski zločin je bil junaštvo, upor proti njemu izdaja, ko je bila revolucija dejansko izdaja narodovih koristi, upor proti njej pa njih obramba.

Žalostno in obenem tragično je, da je partiji v času njenega totalitarizma uspelo ljudi tako pohabiti, da resnice o naši polpreteklosti kratko malo ne morejo ali nočejo videti.

Na ozadju takšne miselne revščine ni težko razumeti, kako velikega pomena je vsako delo, ki prikazuje našo polpreteklost po resnici. To še posebej spriči dejstva, ker so režimski zgodovinarji zasuli naš prostor s skladovnicami lažnega pisanja.

Svoj uvod je dr. Rozman sklenil s pripombo: „...gre za pričevanje človeka, ki je

ves ta čas sam doživel, dogajanje več kot petdeset let sproti analiziral in ga soočal z objektivno pisanimi viri...“

Prav knjiga, ki jo obravnavamo, je nov doprinos k naporom demokratične Slovenije, ki se trudi za življenje in rast slovenskega naroda. Zadnja poglavja posveča avtor problematiki slovenskega preživetja. S pogledom na univerzalno slovenstvo se dotika vprašanj diaspore, narodnega programa in biološkega preživetja našega naroda.

Iz časopisnih in drugih člankov pa tudi iz nekaterih knjig poznamo Kremžarjev način pisanja. Da pa vsaj zaslutimo vrednost knjige, ki je pred nami, preberimo iz nje naslednji odstavek:

„Resnici ne bo mogoče uiti. Vedno se bo našel kdo, ki bo brskal in hotel vedeti, kaj se skriva pod videzom. Pravo podobo naše preteklosti bodo sestavljali, če bo treba, po drobcih, dokler ne bo popolnoma razvidna. To se lahko zgodi kmalu, lahko pa traja rodove dolgo. Mogoče pa je tudi, da ob toliko lažeh slovenski narod izgubi voljo do iskanja resnice in z njo voljo do življenja, saj je znano, da ni mogoča prihodnost brez spomina na preteklost. Če bi Slovenci izgubili zgodovinski spomin, bodo nekoč drugi pisali zgodovino o narodu, ki je nekdanji živel pod Triglavom, pa se je ugonobil sam. Pisali bodo o narodu, ki je stotletja kľuboval zunanji sovražnikom, a podlegel zaradi notranje krize; o ljudstvu, ki si je pričelo kopati grob z

genocidom drugače mislečih v imenu lažne ideje, nadaljevalo z umori nerodjenih v imenu lažne osebne svobode in končalo z ubojem resnice v imenu lažne sprave. Mar nam je usojeno, da bomo kot izumrli rod služili v dokaz drugim, da tam, kjer ne spoštujejo resnice, ni svobode, ni poti do sprave in ni življenja? Upajmo, da ne bo tako.“

Knjiga bo v veliko korist bralcem doma pa tudi v zdomstvu jo bodo brali z zanimanjem. Starejši, ki so preživeli revolucijo, bodo ob njej oživljali svoje spomine, mladi rodovi pa bodo ob njej spoznavali neponarejeno preteklost svojega rodu. Tako bodo kos zgodovinskim lažem ter pravljicam, ki so del „uradne“ zgodovine še iz časov komunističnega monopola. Ne le avtor, tudi bralci, nekdanji begunci ter njihovi potomci smo dolžni, da vsak po svojih močeh pomaga, da se v Sloveniji razširi poznanje zgodovinske resnice. Pri tem nam bo branje in širjenje omenjene knjižice lahko v pomoč.

Knjiga *Med smrtjo in življenjem* je več kot pogled v zgodovinska dogajanja med 2.svetovno vojno; je tudi analiza preteklih dogodkov, ki so važni za razumevanje sedanjosti in se odpirajo v prihodnost.

Predstavitev knjige, katere prodajna cena je 15 pesov, bo pod okriljem *Duhovnega življenja* v petek, 10. novembra, ob 8. zvečer v Slovenski hiši. Vsi rojaki toplo vabljeni!

Stane Snoj

Novice iz Slovenije

PRENOVA URŠULINK

Uršulinski samostan v Ljubljani in Gradbeno podjetje Grosuplje (GPG) sta podpisala pogodbo o obnovi jugozahodnega križnega uršulinskega samostana, ki je bil samostanu vrnjen v denacionalizacijskem postopku. Prenova v vrednosti 265 milijonov tolarjev, ki so jih uršulinke zbrale z lastnimi sredstvi ter posojili, bo predvidoma končana avgusta 2001. V kleti obnovljenih prostorov bodo uršulinke, ki se z vzgojno dejavnostjo v Ljubljani ukvarjajo že 300 let, uredile vrtec, v stavbi pa bosta tudi telovadnica ter študentske sobe.

NAGRAJENA OPERA

Na tekmovanju za najboljšo opero, ki ga vsako leto priredi avstrijska Štajerska, je glavno nagrado dobil slovenski skladatelj Tomaž Svete za komorno opero Kriton. Opera Kriton temelji na Platonovih besedilih. Žirija je podelitev nagrade v vrednosti 100.000 šilingov (približno 1,5 milijona tolarjev) utemeljila z dejstvom, da je slovenski skladatelj ustvaril prepričljiv libreto in zanimivo, fantazijsko glasbo, ki izkorišča tako možnosti pevcev kot instrumentov.

KONČNO JE IZŠEL!

Državna založba Slovenije je sporočila, da je izšla nova izdaja Slovensko španskega slovarja. Prejšnja izdaja je pošla že pred nekaj leti.

PRENOVLJENA ŠOLSKA KNJIŽNICA

V okviru stote obletnice Gimnazije Poljane so odprli prenovljeno šolsko knjižnico s sodobno opremljeno multimedijno učilnico. V knjižnici, z najstarejšim in najbogatejšim šolskim fondom knjig v Sloveniji, je

mogoče najti tudi stare grške in latinske knjige. Gimnazija Poljane je ena od petih klasičnih gimnazij v Sloveniji, kjer se je mogoče učiti vrste tujih jezikov: španščine, italijanščine, angleščine, nemščine, francosčine in ruščine.

ČELADE NA SLOVENSKEM

V prostorih obrambnega ministrstva ob deveti obletnici odhoda zadnjega vojaka JLA iz Slovenije so pripravili razstavo Vojaške čelade na Slovenskem v 20. stoletju. Razstavili so 30 čelad avstro-ogrske, starojugoslovanske, domobranske, italijanske, madžarske, nemške, ameriške, britanske, ruske, jugoslovanske in slovenske vojske. Nekaj gradiva za razstavo je prispeval tudi Vojaški muzej Tabor iz Lokeve.

BORŠTNIKOV FESTIVAL

V Mariboru se je s podelitvijo Borštnikovega prstana igralcu Sandiju Krošlu ter drugih festivalskih nagrad in odličij končal 35. festival slovenskih gledališč - Borštnikovo srečanje, ki je potekal od 13. do 29. oktobra. Okroglemu letu 2000 in jubileju po meri je selektor Jernej Novak v tekmovalni program srečanja uvrstil ducat tekmovalnih predstav. V dobrih dveh tednih so v Mariboru pripravili še kakih 70 spremljevalnih dogodkov.

NOVA PESMARICA

V Cankarjevem domu je bil koncert ameriškega okteta Benediction pod taktirko Daniela Perrina. Koncert je bil namenjen predstavitvi nove slovenske pesmarice Pojte Gospodu novo pesem, ki je prevod dela The celebration hymnal založb Word Music in Integrity Music iz Nashvilla.

Slovenija in šport

PRVI NA TITIKAKA

Slovenski triatlonec Miro Kregar je dosegel nov mednarodni uspeh. V Inkamanu na največjem jezeru na svetu Titikaki, veliko je za tretjino Slovenije, je zmagal in s tem ponovil uspeh iz leta 1998. Zmago si je zagotovil v 38 kilometrov dolgem kolesarskem delu triatlona, v katerem so tekmovalci povzpeli na 4.150 metrov visoki prelaz. Vodilni v pokalu Pharmaton Ekvadorec Nelson Vasquez je zasedel šele deveto mesto, vendar je v seštevku petih tekem zbral dovolj točk, da je osvojil pokal. Kregar, ki je v minulem tednu zabeležil tri zmage, z Inkamanom pa končal letošnjo sezono, je bil v tem seštevku drugi.

LJUBLJANSKI MARATON

Kenijec Chumba je zmagal na 42 km na Ljubljanskem maratonu z novim rekordom proge 2:13, 39. Najboljši Slovenec je bil Avgust Manfreda, ki je bil 6., olimpijec Roman Kejžar pa je nastopil na 21 km in z zmago osvojil naslov državnega prvaka v malem maratonu. V ženski konkurenci je bila na tekmovanju, ki se ga je udeležilo prek 2600 tekačev in tekačic, na 42 kilometrov najhitrejša Italijanka Costetti (3:08, 42) pred Nado Rotovnik Kozjek. Na 21 kilometrov je zmaga naslov državne prvakinje pripadel Idi Šurbek.

NAJBOLJŠA MLADA TENISAČKA

Mlada slovenska teniška igralka Andreja Klepač je osvojila lovoriko najboljšje igralkice na svetu leta 2000 v kategoriji do 14 let. Do sedaj so ta naslov osvajale tudi igralkice, ki so danes v svetovnem vrhu, saj je leta 1992 lovoriko osvojila Švicarka Hingis, leta 1994 Rusinja Kurnikova, leta 1995 pa tudi slovenski igralki Pisnik in Srebotnik.

KICKBOXING

Na evropskem prvenstvu v kickboxingu, ki je potekalo v italijanskem mestecu Jesolo Lido, so slovenski tekmovalci osvojili zlato, srebrno in bronasto odličje. Med 360 nastopajočimi iz 30 držav, je Nadja Šibila iz Ptujja v „semi kontaktu“ (nad 70 kilogramov) z zmago nad Irko Corbec postala nova evropska prvakinja. V kategoriji „light kontakt“ do 69 kilogramov je Ptujčan Marcel Fekonja osvojil srebro, do 94 kilogramov pa si je bronasto odličje z dobrim polfinalnim nastopom zagotovil Toni Turk iz Novega mesta.

ODLIČEN PLAVALSKI NASTOP

Preko 300 plavalcev iz Nemčije, Madžarske, Hrvaške, Slovenije in Avstrije se je zbralo na tradicionalnem mitingu v Gradcu. Za največje presenečenje sobotnega dela tekmovanja je v prvem nastopu v malih bazenih poskrbel Mariborčan Blaž Medvešek in že v prvem nastopu po olimpijskih igrah postavil nov državni rekord na 50 metrov hrbtno. Z izidom 25,38 je za sedem stotink (25,45) izboljšal rekord sotekmovalca Petra Mankoča in seveda zmagal. Tudi ostali slovenski olimpijci so osvojili načrtovane zmage. Med najbolj zanimivimi nastopi je bil obračun sester Kejžar na 100 m mešano, ki ga je dobila starejša Nataša, ki je bila 24 stotink sekunde hitrejša od mlajše sestre Alenke. Nataša je zmagala še na 100 m prsno, Alenka pa na 50 m hrbtno.

ZMAGOVALEC SPEEDWAYA

Slovenski speedwayist Izak Šantelj je zmagovalec dirke za zlato čelado v avstrijskem Murecku. Krčan je zbral 14 točk, eno več od Madžara Norberta Magosija in Italijana Simoneja Tadiella.

Pisali smo pred 50 leti...

V Misiones

“V Misiones hočete? Za božjo sveto voljo, nikar! Vročina taka, da kuhajo kar na soncu. Pa nevarno je tam. Med obedom vam strupeni pajki kar kapljajo od stropa, škorpioni se vam zalezejo v posteljo. Bodite pametni in ne rinite tja!”

Take in slične gorostastnosti lahko slišiš po slovenski maši pred cerkvijo.

Kako pa je res v Misionesu?

Pridi in poglej!

Kdor prvič pogleda to zemljo, je navdušen. Bujno zelenje pa čist zrak ga gotovo prevzame. Tu nič ne zalivamo, saj ljubi Bog zalije dovolj. Vroče je že, a manj kot v prestolnici.

Izgini! je pragozd in z njim tudi golazen. Nekaj papig pač pride v vas. Žabe pa jokajo, kunkajo, lajajo, režejo, žagajo, žvižgajo, samo reglajo ne kakor pri nas doma.

Za osamosvojitve je sicer treba denarja, a manj kot doli. Obrtnikov vsake vrste tu primanjkuje. Z malim denarjem pa tu lahko postaneš kolono, poseduješ zemljo in si od. Ni ti treba vstajati ob loviti vlak, da pravočasno ivo tovarno.

je tu še malo, vendar nihče

ne pomišlja na vrnitev.

Pisatelj Celjskih grofov, pisatelj in pesnik dr. Novačan sicer rentarči okoli čakre, vendar pa se dobro vživlja. Zdravje mu kar žari z obraza.

Sodnik Cepuder si je z majhnim denarjem priposestoval čakrico in se kar smeji.

Požarnikov Jože, najnovejši kolono, se zadovoljno smeji, ves vesel, da se mu je končno le posrečilo v tujini najti vsaj nekaj zelenega Pohorja; smrek in bukev tu sicer ni, vendar pa guatambu, kanafisto, grapia, andžik, kanužerana, timbau, cedro, loro in lapačo nudijo prav sveže zelenje.

Edino, kar novega prišleka iz Evrope tu silno moti, so pa stanovanjske razmere. Tudi ljudje, ki rožljajo s težkimi denarji v žepu, si ne privoščijo udobnega stanovanja. Toda sam si lahko urediš prav udoben stan.

Namen tega pisanja ni koga zvabiti sem, pač pa pokazati priliko, kje se najlažje postavijo na svoje noge.

Kakih 80 km od glavnega mesta Posadas, ob glavni cesti ob pol poti k Alemu, nastaja počasi slovenska kolonija.

Svobodna Slovenija, št. 45;
9. novembra 1950

Slovenija moja dežela

Prvi prihod vlaka v Ljubljano

16. septembra 1849, je bila odprta železnica do Ljubljane, predzadnja etapa pri gradnji železniške zveze med Dunajem in Trstom. Gradec je dosegla leta 1844 in Celje leta 1846.

Smer je bila izbrana preko Zidanega Mosta. Tu ni bil potreben noben daljši predor, pa tudi nagibi so bili zelo znosni. Proga je bila zelo ovinkasta, saj se je morala prilagoditi toku obeh rek, omogočala pa je poznejšo izgradnjo proge proti Zagrebu. Takoj je prevzela tovarni promet s Save, kjer so morali čolne dotlej z nečloveškimi naporii vlačiti proti toku po ozkih stezah, vklesanih v skalnate bregove. Gradnja proge se je srečevala s številnimi težavami, saj je bilo treba misliti na občasne visoke vode, ki so lahko celo za 8 metrov presegle običajni vodostaj, težavni teren pa je narekoval tudi gradnjo številnih usekov, nasipov, podpornih zidov, mostov in prepustov. Od gradbenih objektov sta gotovo najbolj imenitna še danes obstoječi kamniti most čez Savinjo pri Zidanem Mostu ter 190 metrov dolgi leseni most čez Savo pri Litiji, ki pa so ga v šestdesetih letih zamenjali z jekleno konstrukcijo.

Na dan otvoritve je pripeljal v Ljubljano slavnostni vlak z visokimi gosti z Dunaja, med katerimi je bil tudi nadvojvoda Albrecht, osebni odposlanec cesarja Franca Jožefa, ki je v njegovem imenu progo tudi odprl.

Lokomotiva Terglou (Triglav) je skupaj z lokomotivo Laibach (Ljubljana) 16. septembra 1849 pripeljala v Ljubljano slavnostno okrašeni otvoritveni vlak. Za razliko od slednje, ki je bila zgrajena za vleko

NOGOMETAŠEV NE BO NA EP

Slovenska nogometna reprezentanca do 18 let je v Murski Soboti izgubila odločilno tekmo za uvrstitev na evropsko prvenstvo (EP). Za napredovanje so potrebovali zmago z dvema zadetkoma razlike, toda Danci so jih v desetih minutah postavili na realna tla. Schmidt je zadel v 6. minuti, Larssen v deveti, Šunko pa je v 57. minuti dosegel častni zadetek za Slovenijo.

potniških vlakov, je bila Terglou po konstrukciji tovarna lokomotiva. Leta 1846 so jo je pod številko 335 izdelali v Filadelfiji (ZDA).

Tehtala je okoli 17,7 tone, imela je pogonska kolesa s premerom 1106 mm in je razvijala približno 133 konjskih moči. Če so jo kurili z drvmi, je na ravnini lahko s hitrostjo 30 km/h vlekla 170 ton težak vlak, če pa so jo kurili s koksom, se ji je zmogljivost skoraj za tretjino povečala. Največja hitrost, ki jo je lahko dosegla, je bila okoli 40 km/h.

Osebnosti

Rojstvo: V Sloveniji se je rodila Ema Pestotnik, hči Vinka in Lučke Poznič.
Čestitamo!

Krsti: V cerkvi lurske Matere božje v Lanusu je bil krščen Agustin Angel Grbec, sin cont. Viktorja in Rosalije Nicollela. - V soboto, 4. novembra je bila krščena v slovenski cerkvi Marije Pomagaj Maria Celeste Moya Mežnar, hčerka Ivana Salvadorja Moya in Silvije Mežnar. Botra sta bila Jurij Mežnar in Natalia Andrea Dragui. Krstil je dr. Jure Rode. - V nedeljo, 5. novembra je bila krščena v cerkvi Jesus el Buen Pastor (župnija fatimske Matere Božje, Castelar), Candela Ivana Kokalj, hčerka Dimitrija in Marte Lezama. Botra sta bila Marcela Alejandra Silva in Ivko Kokalj. Krstil je dr. Jure Rode.

Srečnim družinam iskreno čestitamo!

Mali oglasi

TURIZEM

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva
hotela, najem avtomobilov
bilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82

H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ARHITEKTI

Arq. Carlos E. Kostka. Vivienda y comercio. Asesoramiento técnico en Capital y Provincia. Sarandí 148 Capital; Tel. Fax 4 224-3968.

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@ciudad.com.ar
dr. Franc Knave, dr. Bernard Knave, dr. Veronika Knave - Odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 4613-1300
Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik. Vsak dan od 15 do 20 ure. Hipólito Yrigoyen 2482, 1° of. 1, San Justo. Tel. 4441-4924.

FOTOGRAF

Marko Vombergar - FOTO PREMIUM - Arieta 490 B1753AOJ Villa Luzuriaga - Tel.: 4650-9040 - Dom: 4659-2060 - http://www.foto.com.ar

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653
Kreditna Zadruga SLOGA - Bmč. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bmč. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Urađuje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Urađuje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Urađuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Urađuje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (ga. Milena Skale).

SLOGA - PODRUŽNICA CARAPACHAY Slovenski dom - Dra. Grierson 3837 - Urađuje vsako sredo od 17. do 19. ure in ob nedeljah od 11. do 13. ure (ga. Andrejka Papež Cordova).

Skupnost lazaristov, župnija
Marije Kraljice ter sorodnika našega slavljenca
vabijo vse rojake in prijatelje misijonov na slovesnost

**srebrne maše
misijonarja
Petra Opeke,**

ki bo v nedeljo, 26. novembra,
ob 9. uri, v cerkvi Marije Kraljice
v Slovenski vasi (Lanús).

Dobrodošli!

OBLIKUJEMO IN TISKAMO VEČINO SLOVENSkih IZDAJ:
SVOBODNA SLOVENIJA, OZNANILO,
DUHOVNO ŽIVLJENJE, BOŽJE STEZICE, TABOR, STIK...

SE SO STVARI, KI VZAMEJO SAPO...

Francka in Janez se bosta vzela. Oba imata Karto Sloga. Izplačanih bosta dobila dvatisoč pesov. Prihranke imata varno in donosno naložene v Slogi, nakupe in plačila pa uredita z Mastercard-Carta Sloga. Na potovanju ju bo spremljala Master-Assist Card za zdravstveno zavarovanje, itd. Mnogo uslug za malo denarja...

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

Naročnikom v zaostanku

Bližamo se koncu leta, nekaj naročnikov pa še vedno ni poravnalo svojih obveznosti do lista. Nekateri doslej niso mogli, drugi so morda pozabili. Vse, ki se nahajajo v tem stanju lepo prosimo, da svoj dolg čim prej poravnajo. S tem bodo pomagali našim uvelim računom, nam pa tudi prihranili delo in stroške, ki jih imamo s terjatvami. Prav tako pa bomo tudi mi lahko poravnali svoje obveznosti do upnikov.

Uprava Svobodne Slovenije

Dr. Marko Kremžar:

MED SMRTJO IN ŽIVLJENJEM

Knjiga, ki je izšla pri založbi „Družina“, predstavlja poglede na našo polpreteklo in še vedno nerazčiščeno zgodovino pa tudi na dogodke naše slovenske sedanosti in najosnovnejšo problematiko prihodnosti.

Nekatera poglavja:

Komunistična revolucija pri nas - Dve strategiji odpora proti okupatorju - Kdo je med vojno sodeloval z okupatorjem? - Laž v službi revolucije in totalitarne oblasti - Le zakaj so bežali...? - Iz totalitarizma v demokracijo - Sprava brez resnice? - Diaspora v narodu - Narodni program - Živeti in preživeti.

Predstavitve knjige

bo v petek, 10. novembra, ob 8. zvečer v Slovenski hiši.

Po uvodnih besedah Staneta Snoja bo predstavil knjigo arh. Jure Vombergar. NA PRIREDITEV LEPO VABI VSE ROJAKE REVLIJA „DUHOVNO ŽIVLJENJE“.

Obvestila

ČETRTEK, 9. novembra:

Seja upravnega odbora ZS ob 20. uri v Slovenski hiši.

PETEK, 10. novembra:

Predstavitve knjige dr. Marka Kremžarja Med smrtjo in življenjem ob 20. v Slovenski hiši.

SOBOTA, 11. novembra:

SKA: Predava Martin Sušnik: „Odpreti oči“ -Sedanja družba in etični poklic. Ob 20. uri v Slovenski hiši.

Občni zbor Počitniškega doma dr. Rudolfa Hanželiča, ob 19.00 v Slovenski hiši.

NEDELJA, 12. novembra:

Izseljensko praznovanje jubileja v Lujánu, ob 9. ure dalje.

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

7. novembra 2000

1 dolar	241,77 SIT tolarjev
1 marka	107,13 SIT tolarjev
100 lir	10,82 SIT tolarjev

ČETRTEK, 13. novembra:

Redni sestanek Sanmartinske Zveze žena mati ob 18.30.

SOBOTA, 18. novembra:

Sklep Srednješolskega tečaja RMB ob 16.30 uri v Slovenski hiši

NEDELJA, 24. novembra:

Praznovanje Kristusa Kralja v Slovenski hiši ob 16. uri.

Slovesnost srebrne maše misijonarj Petra Opeke ob 9. uri v Slovenski vasi.

NEDELJA, 3. decembra:

V Rožmanovem zavetišču prireditev z mašo in kosilom.

PETEK, 8. decembra:

Občni zbor mladinskih organizacij. Posvetive Brezmadežni.

Srednješolski tečaj ravnatelja Marka Bajuka

Sklep tečaja bo v soboto 18. novembra, v Slovenski hiši

ob 16.30: razdelitev spričeval
ob 17.00: zahvalna sv. maša
ob 18.00: sklepna prireditev

Starši, bivši profesorji in vsi prijatelji tečaja lepo vabljeni!

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

C1407GSR BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: (54-11) 4636-0841

Telefax: (54-11) 4636-2421

e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar

e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 60; pri pošiljanju po pošti pa \$ 75; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 80 USA dol. za vse države.

Čeke:

v Argentini na ime „Eslovenia Libre“
v inozemstvu na ime „Antonio Mizerit“

Oblikovanje in tisk:

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires
Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953
E-mail: vilko@ciudad.com.ar

NAJDALJŠI MOST V SLOVENIJI

Podjetje GIZ Gradis bo gradilo najdaljši most na slovenskem avtocestnem omrežju, most čez Muro na avtocestnem odseku Lenart - Beltinci. Dolg bo 833 metrov, rok izgradnje mostu je 36 mesecev, pri čemer je glede na pogodbo rok dokončanja desnega dela mostu 24 mesecev, v naslednjih 12 mesecih pa mora izvajalec dokončati vsa ostala dela za popolno dokončanje dveh ločenih konstrukcij štiriposovnega mostu čez Muro. Z deli bo izvajalec začel v prvi polovici novembra.

V globoki žalosti sporočamo, da je po daljši bolezni v 84. letu starosti v Gospodu zaspal naš dragi oče, stari oče, brat in stric

Ivan Vidmar

Pokopali smo ga 30. oktobra na pokopališču „El Salvador“, v Rosariu. Zahvalimo se bratu Matevžu Šternu za molitve ob krsti.

Žalujoci: hčerki Ivica in Minka;

zeta: Marjan Jeriha in Tine Štefe;

vnuki: Viktor, Marijan, Ana Marija z družinami, Nežka, Marko in Monika;

pravnuki: Marija Paz, Andrej, Peter, Cecilija, Lucijana in Aleksis Ivan;

brata: Marijan in Angel z družinami

ter ostalo sorodstvo.

Rosario, Buenos Aires, Comodoro Rivadavia, Jesenice in Otlica.